

Knäppolskans kompositör i Vingåker har fyllt 75

Vingåkersspelmannen Axel Wester, den i orten så berömda knäppolskans kompositör, fyllde i går 75 år. På grund av sjukdom fick han dock tillbringa dagen i stillhet. Han är av gammal spelmannssläkt och har glatt otaliga med sitt förnämliga fiolspel. Bl. a. gjorde han stor succé med sina solonummer på en hembygdsfest i Roslagen sommaren 1951. Sin dagliga gärning har han vid posten i Vingåker.

Wester är född vid Bogården under Säfstaholmsgodset, där hans förfäder sedan länge tillbaka i tiden varit bosatta. I arrende till greve Fredrik Bonde fick hans far ge tre mandsdagsverken i veckan och 40 kvinnodagsverken på sommaren. Som 14-åring började jubilarerna som hjon vid gården och fick vara med ute på gårderna. På den tiden var det en väldig anhopning av folk på godset under skördetiden, och hr Wester minns hur inte mindre än 30 man med liar drog fram över åkrarna på en gång, åtföljda av lika många upptagare.

I 20-årsåldern flyttade Wester hemifrån och började hos gästgivare Strand i Vingåker, där han stannade i tre och ett halvt år. Med gästgiveriets sex hästar fick de anställda frakta resande till de närmaste skjuthållen, som bl. a. var Marsjö, Ås, Gropptorp, Baggetorp, Läppe. 1:70 var priset för en resa till den senare platsen. Kusken fick en 25-öring i dricks. Till fru Palmér i Kåsta — en dotter till den berömde Vingåkersdoktorn Aronsson — var det ofta skjutsar. Hon sades nämligen vara styv i att bota nästan alla slags sjukdomar.

Efter Vingåkerssejouren flyttade Wester till greve Bonde som kusk. Det var ett rörligt och omväxlande liv.

Kalas hölls ofta på kringliggande gods för herrskapen, och då träffade kuskar i mängd samman och tillbringade en trevlig kväll med mat, dryck och muntra historier. Vid 1-tiden på nätterna var festerna som regel slut och de många skjutsarna satte sig i rörelse hemåt.

Gammal spelmannssläkt

Spelmän i mängd har det funnits inom hr Westers släkt och tillsammans med sin far och morbror har han ofta varit ute och uppträtt i yngre år. Numera tillhör han givetvis Vingåkers spelmannslag och följer med dem ut i bygderna. Första gången han spelade offentligt var han 12 år gammal och kallades till ett kalas på en gård under Säfstaholm. Många bröllopsdanser har han också hållit takten vid och speciellt kommer han ihåg ett bröllop, som han tillsammans med fadern och morbrodern spelade på. Det pågick nämligen i hela tre dagar, men den unge Axel orkade inte längre än två dagar, varefter han knallade hemåt. De andra två stannade dock festen ut.

Fint engagemang redan som ung pojke

På skyttemarknaderna i Vingåker, som bl. a. bjöd på ett präktigt karnevalståg genom samhället, lät Axel Wester också sin fiol ljuda. Då var det

dans i den s. k. Lärkparken. När han som ung grabb spelade vid ett sådant tillfälle uppmärksammades han av patron Norstedt på Lunda, som bums engagerade honom för ett julkalas hemma på gården, där han fick spela tillsammans med sin skollärare, kantor Frölén. Det var ett stort ögonblick för den unge musikanten.

Axel Wester, Vingåker.

75-åringen var bara 16 år gammal, då han komponerade den kända knäppolskan, som än i dag är hans stora bravurnummer. Det karakteristiska för låten är de lustiga knäppningarna på strängarna, som åstadkoms med ändan av stråken.

Wester är en verkligt gemytlig människa, inte olik en liten hustomte, som gärna har en glad replik och ett muntert leende till övers för sina medmänniskor. Glad som en spelman alltså. Men så är han ju också en riktig sådan! Vi får hoppas att hans tillfrisknande kommer att gå snabbt och att han snart kan föra stråken igen på känt manér.

HYLLNINGAR

— Spelmannen och brevbäraren Axel Wester, Vingåker, hyllades på sin 75-årsdag bl. a. av Södermanlands spelmansförbund. Förbundet uppvaktade med ett porträtt av professor Sven Kjellström, vilket Vingåkers spelmannslag låtit rama in.